

TURKISH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
TURC A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
TURCO A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 10 November 2014 (morning)
Lundi 10 novembre 2014 (matin)
Lunes 10 de noviembre de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında edebi eleştiri yazınız:

1.

Özür dilerim, birden sizi eskiden tanıyormuşum hissine kapıldım da. Yoksa böyle pat diye söze girmeyi sevmem. Aslında sevmezdim demeliyim. Yıllarca hep düşündüklerimi değil de, söylemem gerekenleri söyledim. Hepimiz böyle yapmıyor muyuz? Aman şöyle dersem ayıp olur, böyle dersem yanlış anlaşılırım falan filan... Oysa bazen öyle anlar oluyor ki, aklımızdan geçenleri söylemek için başka şansımız olmayacağını biliyoruz. Ben de yanıma oturduğunuz andan beri sizi nereden tanıdığımı bulmaya çalışıyorum. Baktım ki bulamayacağım, düşünün düşünün delireceğime sorayım dedim... Demek hiçbir yerden hatırlamıyorsunuz. Nerede oturuyorsunuz? Haa bu arada söze destursuz girdiğim için adınızı sormayı unuttum... Allah Allah, Ebru adı da bir şey çağrıştırmadı. Bir göbek adınız filan var mı peki?... Hmm, yok demek. Benim üç tane göbek adım var. Yani hiçbiri nüfus cüzdanımda yazmıyor ama dedemin, büyükbabamın ve Naile Teyze'nin koyduğu üç tane göbek adım var. Naile Teyze, o yıllarda evinde kiracı olarak oturduğumuz bir kadıncağızdı. Bahçe içinde küçük bir evi vardı. Biz alt katta otururduk, o da üst katta otururdu. Hiç çocuğu olmamış, kocasını genç yaşında kaybetmiş zaten. Tabii öyle yalnız kalınca da, biraz sevgisiz bir kadın olmuş. Ama bize öyle davranmazdı, annemi kızı, beni de torunu gibi severdi. Babama biraz ters davranırdı ya, neyse!... Sizi sıkıyormum değil mi? Yani açıkçası ben geveze yol arkadaşlarını sevmem. Ama dedim ya, sizi yıllardır tanıyor gibiyim. Yok yok tanıdığımıza eminim. Dur bakalım, yol uzun, elbet nereden tanıdığımı bulacağım... Yahu, haldır huldur konuşmaktan kendimi tanıtmadım değil mi? Durun, en iyisi ben size kartımı vereyim. Neredeydi bu yahu, hah, alın bakalım. Bunlar şirketin numaraları, dokuz hat, alttaki faks numarası, oradan aramayın. Ben genelde şirket dışında oluyorum ama not bırakırsınız... Bakın bir anlaşma yapalım, sıkılırsanız hemen söyleyin, ben de susayım. Çünkü boş konuşan bir yol arkadaşı gibi sıkıcı bir şey yoktur. Benim şansıma da yolculuklarda yanıma hep geveze adamlar oturur. Bilirsiniz, eskiden şehirlerarası otobüslerde bir adamla bir kadını yan yana oturtmazlardı. Gerçi hâlâ öyle yapan şirketler var ama neyse... Ben de işim gereği sürekli seyahatteyim... Efendim, ben bir temizlik ve ilaçlama firmasının kontrolörüyüm... Haklısınız, karta sadece şirketin adını yazmışlar, oradan da ne iş olduğu belli olmuyor... Neyse, şimdi işten konuşup canınızı sıkımayayım. Belli ki siz öğrencisiniz, aman bu günlerin tadını çıkarın, iş hayatı başladıktan sonra çok arayacaksınız... Ne diyordum?... Haa, şu geveze yol arkadaşları. Yine böyle seyahatlerden birinde yanıma bir adam oturdu. Baktım, efendiden bir adam. Oh, dedim içimden, bu sefer dır dır çekmeden rahat bir yolculuk yapacağım. Ne gezer! Şoförün kontak anahtarını çevirmesiyle birlikte adamın da çenesinin motoru çalıştı. Bir yandan konuşuyor, bir yandan leblebi yiyor. Anlattıkları ipe sapa gelir şeyler olsa canıma minnet. Böyle boş konuşan bir adamı rüyanızda görseniz, sabaha ter içinde uyanıp, ne kâbustu be, dersiniz. Uzatmayayım, yol boyunca susmadı, yok ciklet çiğner misiniz, yok nane şekeriniz var mı, yok şöyle mi, yok böyle mi? Bir ara başımı öbür yöne çevirip, oflamaya başladım ki anlasın. Ne gezer! Susmuyor, susmuyor, susmuyor... Altı saatlik yolculuk, altı yıl gibi geldi bana. İner inmez, şirketin otogardaki bürosuna gittim. Buyrun efendim ne vardı? Ne olacak, hani bu şirkette bayan yanı vermiyordunuz? Vermiyoruz efendim, ne oldu bir aksilik mi oldu? Oldu tabii kardeşim, bana bayan yanı vermişsiniz, adam yol boyunca baydı durdu... Hahahah! Bu esprime hâlâ gülerim... Komik değil mi? Yani baymak filan derler ya, işte o anlamda söylüyorum, adam baydı diyorum... Hahahah... Siz böyle kelime oyunlarından pek hoşlanmıyorsunuz herhalde. Ben bayılırım. Bizim eve tüpgaz değiştirmeye gelen bir adam

- 45 vardı, ona da Tübitak Efendi derdim. Hani şu bilimle ilgilenen kurum var ya, onun gibi, Tübitak. Ama biraz şey gibi söyleyeceksiniz, tüpü tak der gibi. Tüp-i-tak. Hahahah... Nereden de buluyorum böyle şeyleri bilmem ki?... Siz fıkra bilir misiniz?... Aslında haklısınız, fıkralara ben de gülmem. Hele o soğuk Amerikan esprileri yok mu, illet oluyorum. Ne o adam yatmış, karısı yelken... Ne o öyle, efe/koydum tefe der gibi...

Yekta Kopan, *Daha Önce Tanışmış mıydık?* (2003)

2.

Geride kaldı

- geride kaldı istanbul sen ve gençliğim
yüzünde öptüğüm hayatın yakıcı güneşi
sisli bir kent/dalga sesi/son haberler
gecedir kara teslim caddelerde bizimle yürüyen.
- 5 geride kaldı kavuşmanın çılgın tadı
kuşatma altında geçtiğimiz düş ırmağı
yirmili yaşlarımız/ses geçirmez zaman/mektuplar
geride kaldı omuzladığımız dünya/sevdiğimiz şarkılar/ülkem.
- hiç fotoğrafımız olmadı yorgun sulara dayalı
10 hep veda sahneleri yinelendi izlediğimiz filmlerde
kaç şiirime döküldün bilmiyorum ayrılığı çoğaltan
uzun bekleyişler/kırılğan düşler/duran zamanın örtüsü
yaşadıklarımızı saklıyor yeni ömürler hazırlarken.
- günler bizimle ıdı sözlerimizin rengiyle
15 bir aşkı bölüştük soluk soluğa/sonu avuçlarımızdan akan
izleri silinen yılların içinde yapayalnızız
biliorum paylaştığımız düşler olacak bizi şaşırtan.

Ahmet Özer, *Varlık* (2008)